

Interview met MELCHIOR

leeftijd : 78 jaar
plaats : thuis
datum : (?)

vooraf: praat veel over zichzelf, veel over details, namen. gebruikt veel woorden om iets simpels uit te leggen. ging uitgebreider te werk met nog meer woorden, handen en voeten toen hij de cassetterecorder zag.

heeft vrouw die veel jonger is, energiek en krachtig. na de oorlog hebben ze 20 jaar buiten Albalate geleefd. zijn op haar aandringen teruggekomen naar Albalate omdat hij hier nog grond had. hebben in het begin in huis van ouders gewoond. (naast ons pension). omdat huis op instorten stond en ze geïsoleerd werden zijn ze op een gegeven moment naar boven verhuisd. zijn begonnen met koeïstal die uitgroeide tot 25 koeien. koeien werden vooral door haar verzorgd, terwijl ze als catalaanse daar geen ervaring mee had. koeien zijn nu verkocht, daar hebben ze nog wat geld van over. meeste geld is naar opvoeding kinderen gegaan; 1 zoon, 2 dochters. zoon is met wel 10 opleidingen begonnen, niet een afgemaakt. dochters zijn getrouwd. met de een kunnen ze over vroeger en hun idealen praten, met de andere nauwelijks: woont in Barcelona samen met een kommunist. met de zoon praten ze nergens over; hangt in bars, gaat vooral met rechtse vrienden om en kan makkelijk een verrader zijn "en la hora de la verdad", wanneer rechts de macht weer zou grijpen.

MELCHIOR:

Niet altijd in Albalate gewoond; wel altijd zijn revolutionaire houding meegenomen. Als hij weg was, had dat met de diktatuur te maken.

Over 1933

Felix Carrasquer was er ook bij. Er was een goede, zeer goede organisatie, veel mensen. Geen vrouwen die zaten bij de duivel (?). Er was ook een culturele club. Daar was ik penningmeester van. Daar zaten wel vrouwen in, 2 of 3. Maar het was meer een club van arbeiders, de vrouwen verleenden alleen maar assistentie. Juventudes Libertarios bestonden ook, zonder vrouwen, en dan de FAI, daarin precies zat ik.

December 1933, wil je dat ik het zeg? We sloten ze allemaal op in een kamer, alle rechtsen. We waren die dag met de massa. Er bestond geen onderscheid tussen socialisten en republikeinen. Alleen de CNT bestond maar.

Ik weet niet of die opstand goed voorbereid was. Wel dat ie op zekere dag zou komen. Die avond ging ik de straat op, het was op een zaterdag en het regende. Felix speelde wat op zijn gitaar in het Centro Obrero. Dan komt de Guardia Civil binnen, die wilde de boeken van het syndicaat doorkijken, hij wilde dat ze vernieuwd werden, en het regende, jezus wat regende het. We lachten ons rot om die Guardia, hij was zeiknat. Ik kan me niet herinneren of hij iets met die boeken gedaan heeft, maar die nacht, precies om twaalf uur, was

het sein van de opstand. Het alarmsignaal werd gegeven door een cabron, die later rechts werd. Het alarm om iedereen naar zijn plek te laten gaan. De volgende dag zei een broer van Majuca, Jose, die naar Felix Carrasquer een man gebracht had, Jose Estor M, die zei dat op de weg van Belver de Guardia de Asalto gesignaleerd was, dat we moesten ontsnappen, dat ze overal om ons heen waren.

(De rechtsen waren opgesloten tegenover het restaurant van Santos itt verhaal van Jose Oto. Ze zaten daar als ratten in de val en een beetje bang waren ze wel).

Toen ik hoorde dat we omsingeld waren nam ik de weg naar Lerida om te vluchten, lopend. We waren met 7 of 8, en we moesten wel weg, anders zouden we in de toren opgesloten worden door de Guardias. We kregen van een meneer van de bar 20 duros waarvoor we onderweg brood en worstjes kochten. Slapen konden we bij iemand. De broer van Maria

(van Jose) was een goeie. We konden met zijn zevenen niet samen verder. We kozen een companero uit, er was een vrouw bij. Ik was met iemand uit Binaced. We namen de hoofdweg, omdat we het terrein niet zo goed kenden. We hadden niets meer te eten. Toen we daar aankwamen Lerida (?) een liter wijn gedronken en brood gegeten. Toen gingen we weer verder en kwamen in Binaced aan. Dat is een groot dorp, waar je je makkelijk kon verschuilen. En daar waren enige goede companeros, twee broers, een van hen is de echtgenoot van Lafina, maakte een geweldige bonenstoofpot voor ons klaar, en dat in een tijd dat er bijna geen judias (bonen) waren. We bleven daar. Maar dat kan je niet eindeloos doen, we vertrokken. Ik als laatste en ik vond een baantje (stenen hakken). Toen werd de amnestie afgekondigd. Dat was in '34.

Ik ben toen terug naar huis gegaan. Daar was veel werk te doen, want we hadden toen nog veel land. En zo gingen we verder. het was een mislukking van ons en van de organisatie. Al die dingen die gebeurt zijn, zijn georganiseerd gebeurt (door de A.S.) hoewel er ook anderen bij betrokken zijn geweest.

De republikeinen stonden altijd aan onze kant, hoewel ze dat niet steeds hardop vertelden. Maar de kommunisten waren er niet, geen een. Wie je het tegendeel vertelt is een leugenaar. Wel waren er rechtsen, die kozen openlijk hun kant. Net als nu. Voor ons was het altijd maar zwijgen.

V. Was er in 1933, '34 al enige ervaring met kollektivisaties ?

M. Ja dat deden zij, de Carrasquers, de 4 of 5. Die van de kollektieven hadden zoveel zin om te erken alsof ze de priester waren. En het is eigenlijk helemaal niets goeds geweest, wat ze gedaan hebben. Er waren mannen en vrouwen en meer van dat soort dingen en ze probeerden me over te halen om met ze mee te doen. Maar omdat we thuis voldoende grond hadden om te bewerken -we waren met 3 broers en mijn vader- en ik zei: hier werken we in kollektiviteit met het gezin. Mij konden ze niet vangen. Want werken moet ook werken zijn, maar niet zoals zij. (M. noemt een stel namen van mensen die meewerkten aan het kollektief.

V. Hoe kun je verklaren dat zoveel mensen wisten wat ze wilden, kollektiviseren, toen de burgeroorlog uitbrak.

M. Dat heeft te maken met ons lokale leven en met het feit dat we geen kant meer op konden. Maar die mensen, nee ik zeg het niet, er zijn tijden, er zijn momenten waarop je beter kunt zwijgen. Maar er zijn ook goeie mensen.

V. Wat gebeurde er de eerste dagen van de oorlog.

M. Iedereen ging naar huis en zat te bibberen van de kou, begrijp je, dat gebeurde er: niets! Een mooi zootje was dat. Het doet me pijn dat te moeten zeggen. En die man (Carrasquer of Oto?) was daarvoor het meest verantwoordelijk. Want er waren hier wel wat bommen en wapens, verborgen in een casita in de bergen. En als we die op een dag nodig zouden hebben.... Maar als de angst zo groot is; de enige die zou moeten vluchten zou ik zijn, en de enigen die me geholpen hebben zijn mijn broers geweest. En het is altijd met mijn broers geweest. Moest er iets gedaan worden -wham, hierheen, wham, daarheen. Maar de anderen: er wel mee eens dat onze casita gebruikt werd, ze hielpen het er zelf mee naar toe brengen, maar op het uur U liet iedereen het afweten.

V. Wat gebeurde er hier de 17-e, 18-e juli in het dorp.?

M. Mensen scheten in hun broek van angst. Er was niets voorbereid, uit angst. Mensen die bang zijn zijn niets waard.

V. Ook hier kwamen de fachas in opstand?

M. Ja dat is het juist. Ze kwamen met zijn allen de straat op. Maar omdat wij numeriek in de meerderheid waren en we hadden het geluk dat er wat van de Guardia Civil enzo, met wapens, trouw bleven aan de republiek. En die kwamen van andere dorpen hierheen om ons te helpen. Een sergeant is later ook in de gevangenis gegooid.

V. En wat deed de CNT die dag.

M. Dat is overal en altijd hetzelfde. We hadden overal wachten uitgezet. En er waren vergaderingen; ze organiseerden groepen omdat ze wisten dat op zekere dag de opstand zou uitbreken. Maar vergeet niet; daar was nog altijd de Guardia Civil en die stond aan hun kant. En vergeet niet dat de wachten voor Monzon, voor de hele comarca ook hier gezeteld waren. En die gaven niet op hoor! Ze hadden zich in de toren verschanst. En die sergeant riep: geef jullie over, jullie zijn omsingeld. Moet je voorstellen, van beneden naar boven. En enkelen uit het dorp gingen verkleed als Guardia Civil de toren in, zo gingen we naar binnen.

En de Guardias werden gearresteerd, ze werden naar Barbastro vervoerd, daar was op dat moment Durutti met de 7-e centurion en ik was daar eerst ook. Later moest ik in Albalate blijven voor de organisatie. Maar goed, daar waren we, wat moesten we doen. Ze hebben ze gefusilleerd, een eindje boven Barbastro. Later herkende een van de Guardias mij (een van die dooie (?)). En toen ik gearresteerd werd beschuldigden ze me van alle executies die daar hebben plaatsgevonden. Maar begrijp me goed, daar beschuldigden ze velen van. Maar ik zei: hoe kan dat, ik was toen in Bujaraloz en de executies waren in Monzon, hoe kan ik op twee plaatsen tegelijk zijn? Dat was een verdediging. Ze eisten 30 jaar. Dertig jaar, dacht ik, dat is nog wel vol te houden. Voor de pepino betalen zij.

Alle gevangenen waren van de organisatie en velen waren gevangen genomen voor niets meer dan het behoren tot die organisatie, si signora, godsallemachtig. Maar er waren er ook die van jasje veranderden toen zij kwamen. Soms waren zij het die ons verhoorden. Maar nooit, nooit heb ik ze iets over de organisatie verteld. En nu nog niet. Maar de laatste keer zat ik hier met mijn broer, zoals wij hier nu zitten, toen kwam die ene langs (Carrasquer, Jose Oto ?) en die zei: ze hebben me gezegd dat je naar de afscheiding (van het

CNT-kongres Valencia) overgelopen bent. "Godverdomme, klootzak, flikker laat dat je eens en voor altijd gezegd zijn en zorg dat je weer naar beneden komt. Wil je dat ik je vergezel? Nee, nou luister goed: als je een beschuldigende vinger naar me uitsteekt, me niet vertrouwt, niet wil dat ik je vergezel, hoef je ook niet naar boven te komen, en nooit meer.

Eind eerste interview met Melchior.